

Nr 153

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1963/64 m. m., i vad propositionen avser riktlinjer för avskrivningen av vissa affärsverksinvesteringar.
(4:e avd.)

I propositionen nr 150 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 26 april 1963, föreslagit riksdagen att godkänna vissa i propositionen (s. 34 och 35) uppdragna riktlinjer för avskrivningen av vissa affärsverksinvesteringar.

Departementschefen har i frågan anfört följande.

I propositionen angående allmän beredskapsstat för nästkommande budgetår (prop. 1963:38) behandlades en av arbetsmarknadsstyrelsen i dess framställning upptagen fråga om ersättning åt affärsverken för tidigareläggning av arbeten och beställningar av konjunktur- och sysselsättningspolitiska skäl. Härvid anförde jag, att i enlighet med en av statsmakterna tidigare godtagen princip, vilken fortfarande borde gälla, därvid uppkommande merkostnader inte borde belasta verken utan kunna avskrivas som en kostnad för den allmänna sysselsättningsstödjande politiken (jfr prop. 1944:281, s. 19 och 20). Avskrivningsfrågan borde kunna prövas redan i samband med att beslut fattas om tidigareläggning av arbeten och beställningar. Jag anmälde att utformningen av en lösning enligt dessa riktlinjer var föremål för överväganden och att jag hade för avsikt att återkomma till frågan i förevarande proposition. Jag torde nu få upptaga frågan ånyo.

De affärsverksprojekt som ifrågakommer till intagande i investeringsreserven eller vilka i annan ordning aktualiseras för utförande av konjunkturpolitiska skäl ingår som regel i verkens investeringsplaner. De torde vanligen få förutsättas ha lägre angelägenhetsgrad än de företag som under budgetåret kommer till stånd i ordinarie ordning. Genom den konjunkturpolitiskt betingade tidigareläggningen av arbeten och beställningar åsamkas verken i vissa fall merkostnader i skilda hänseenden, exempelvis kostnader för lagerhållning m. m. Den ersättning som i form av en extra avskrivning bör tillföras verket bör syfta till att kompensera verket för sådana merkostnader och sålunda bestämmas till ett belopp motsvarande dessa. För uppnående härav är det bl. a. angeläget att statsmakternas ställningstaganden till av affärsverken föreslagna investeringsprojekt kan ske på grundval av redovisade räntabilitetsbedömningar. Kraven på det material som härvid bör förebringas får dock inte drivas längre än erforderligt för att merkostnaden skall kunna bestämmas på ett godtagbart sätt. Frågan huruvida och i vilken omfattning ersättningsgilla merkostnader kan anses föreligga torde i enlighet med vad jag tidigare förutskickat få prövas av Kungl. Maj:t på grundval av det förebragta materialet i samband med

beslutet om tidigareläggningen. Därest härvid investeringen delvis finnes böra avskrivnas som en kostnad för den allmänna sysselsättningsstödjande politiken torde formen för finansieringen av avskrivningen få avgöras med beaktande av omständigheterna i det särskilda fallet. Det ligger i sakens natur att den nu skisserade ordningen för att bereda affärsverken ersättning för uppkommande merkostnader i berörda fall i avvaktan på erfarenheterna av densamma får anses ha försökskaraktär och att mera definitiv ställning till den lämpligaste framgångsvägen får tagas i samband med prövningen av affärsverksutredningens kommande förslag.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen sålunda förordat och hemställer följaktligen,

att riksdagen må godkänna vad i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 26 april 1963 anförts beträffande riktlinjer för avskrivningen av vissa affärsverksinvesteringar.

Vidare får utskottet hemställa, att förevarande ärende må företagas till avgörande efter allenast en bordläggning.

Stockholm den 28 maj 1963

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Boman, fröken Andersson, herrar Einar Persson, Virgin, Fritz Persson, Rikard Svensson, Bengtson, Per Jacobsson, Söderberg, Mårtensson, Edström, Herbert Larsson, Thorsten Larsson och Rönnerberg; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Gustafsson i Stockholm, Ståhl, Karlsson i Olofström, Blidfors, Almgren, fröken Elmén, herrar Nilsson i Göingegården, Andreasson, Eliasson i Sundborn, fru Lewén-Eliasson, herrar Svensson i Ljungskile, Arvidson, Carbell och Andersson i Knäred.